رهایی کتیبه باستانی قلعه سنگی از چنگ سارقان

نیروهای یگان حفاظت سازمان میراث فرهنگی، سال شلوغ و پرکاری را پشت سر گذاشتند؛ سالی که یك سرش به‌حفاظت از میراث می‌رسید و سر دیگرش به تعقیب و گریز قاچاقچیان و سارقان اشیای تاریخی. آخرین کشفیات قابل تامل یگان حفاظت در سالی که گذشت، کشف و ضبط کتیبه باستانی قلعه سنگی سمیرم در اصفهان بود که البته پایش به یزد رسیده بود و در آن استان به همراه متهمان پرونده ضبط و تحویل مراجع قضایی شد./ جام جم

برگزاری کارگاه طراحی محصول نساجی سنتی در گلستان

برگزاری دوره تخصصی طراحی محصول برای هنرمندان نساجی سنتی با هدف اصلاح طراحی محصولات نساجی سنتی، از فعالیت‌ها و برنامه‌ریزی‌های قابل تقدیر معاونت صنایع‌دستی گلستان است که اخیرا در شهرستان گرگان، مرکز استان برگزار شده و حاجی ابراهیمی، معاون صنایع‌دستی گلستان گفته به‌زودی این کارگاه در سایر شهرستان‌های استان هم برگزار خواهد شد. جای خالی چنین کارگاه‌هایی همواره در رشته‌های مختلف صنایع‌دستی احساس می‌شود./ میراث آریا

توسعه پایدار

دل نگرانی برای فیل ماهی‌های آشوراده

فرزاد علیزاده
عضو ستاد مردمی نجات آشوراده

جزیره زیبای آشوراده که قسمتی از پناهگاه حیات‌وحش میانکاله محسوب می‌شود، زیستگاه حیات‌وحش حساس و شکننده‌ای است که یکی از دلایل وجود این حیات‌وحش کم‌نظیر عدم وجود انسان و تمدن شهری در این منطقه است. سازمان حفاظت محیط‌زیست که بالطبع وظیفه حفاظت از محیط‌زیست را دارد، در زمان ریاست خانم دکتر ابتکار و در سال ۱۳۹۳ و در کمال شگفتی طی تفاهم‌نامه‌ای با سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری، کاربری این جزیره را به گردشگری تغییر داد!

یکی از گونه‌های دریایی منطقه، فیل ماهی، ازجمله ماهیان خاویاری است که زیستگاهش اطراف جزیره آشوراده است.

کلمه و شاه‌کولی دوگونه در شرف تهدید هستند که در طرح ارزیابی اثرات محیط‌زیستی آشوراده هم به آن اشاره شده، اما به دو دلیل در حال انقراض هستند؛ اول صید بیش از حد و دوم رفت و آمد قایق‌های موتوری در منطقه.

گفته می‌شود ۴۰ درصد خاویار ایران از منطقه آشوراده به دست می‌آید و از آنجا که کلمه غذای اصلی فیل ماهی است، انقراض کلمه به انقراض فیل ماهی و خاویار منجر خواهد شد.

حال قرار است در زیستگاه این گونه‌های حساس و در شرف تهدید، ورزش‌های آبی و دریایی راه‌اندازی و پلاژ شنا و... احداث شود که نتیجه آن نشت روغن و بنزین قایق‌ها و فاضلاب و پساب انسانی و صنعتی به دریاچه است. همه اینها در حالی است که براساس یکی از اهداف کنوانسیون آیچی ۲۰۱۰ که در مجلس نیز تصویب و تبدیل به قانون شده است، ایران متعهد شده تا سال ۲۰۲۰ از انقراض گونه‌های در معرض تهدید جلوگیری کند و وضعیت آنان را بهبود بخشد.

نگاهی به اتفاقات ۳ حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سالی که گذشت

از ثبت جهانی آبادە تا نابودی آشوراده

ایران

حالا که تعطیلات نوروز به اتمام رسیده و به روزهای پیش رو در سال جدید چشم دوخته‌ایم، آن هم با کلی امید و آرزو و برنامه‌های ریز و درشت، خوب است گوشه چشمی هم داشته باشیم به سال گذشته و اتفاقات خوب و بدش تا از پیمودن راه‌های رفته و گلاویز شدن با اشتباهات تکراری اجتناب کنیم و برای رسیدن به همه یا حتی بخشی از بیشمار طرحی که برای سال جدیدمان داشتیم طرح‌های نو دراندازیم. با همین نیت، در نخستین روز کاری از سال ۹۸، نگاهی داشته‌ایم به اتفاقات مهم و تاثیرگذار سه حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سال ۹۷؛ اتفاقاتی که به هر یک از آنها به صورت جداگانه در این صفحه پرداخته‌ایم و حالا اما می‌خواهیم با نگاهی اجمالی مرورشان کنیم.

گردشگری

تبریز و همدان؛ جهانی‌های کشور

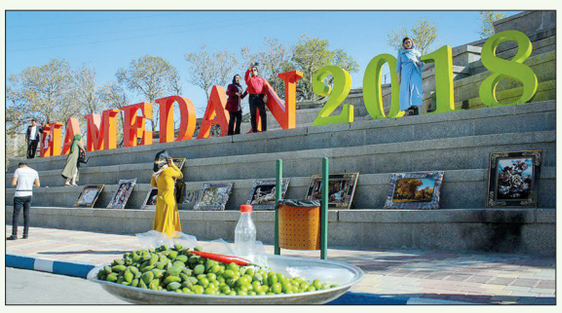
دو رویداد تبریز ۲۰۱۸ و همدان ۲۰۱۸ را باید از مهم‌ترین اتفاقات حوزه گردشگری در سال ۹۷ دانست. انتخاب کلانشهر تبریز به عنوان شهر نمونه گردشگری اسلامی از چهار سال پیش، فرصتی بی‌نظیر برای مهیا کردن زیرساخت‌های گردشگری در این شهر و معرفی آن به گردشگران خارجی بود؛ فرصتی که البته آن‌گونه که باید و شاید مغتنم دانسته نشد. در همین حال، همدان نیز به عنوان شهر نمونه گردشگری در میان کشورهای آسیایی، میزبان این رویداد مهم گردشگری بود؛ هرچند این رویداد هم با کم و کاستی‌های زیادی برگزار شد.

معافیت از پرداخت عوارض تاسیسات ۱۶ گانه

معافیت از پرداخت عوارض تاسیسات ۱۶ گانه، از خبرهای خوش پایان سال ۹۷ برای فعالان گردشگری بود. این مصوبه که توسط هیات دولت ابلاغ شد، تجهیزات مورد نیاز تاسیسات گردشگری را مشمول معافیت از پرداخت عوارض گمرکی کرد. به این ترتیب، تجهیزات مورد نیاز صنعت گردشگری با قیمت کمتری در اختیار فعالان این صنعت بوده و به تبع آن، خدمات گردشگری با قیمتی کمتر در اختیار گردشگران قرار خواهد گرفت.

تیشه به ریشه محیط زیست آشوراده

در میان این همه اتفاقات خوب و بد، شاید بتوان به زمین خوردن کلنگ آغاز پروژه گردشگری در جزیره آشوراده را از نگران‌کننده‌ترین خبرهای سال ۹۷ دانست؛ طرحی که به رغم تاکید مسؤولان گردشگری استان گلستان در رعایت همه ضوابط محیط زیستی و گردشگری پایدار، با مخالفت گسترده و جدی کارشناسان و فعالان محیط زیستی و گردشگری مواجه شد. این مخالفان با ارائه اسناد و مدارک موثق از ناسازگار بودن پروژه با قواعد توسعه پایدار سخن گفته و بر این باورند که طرح گردشگری آشوراده، حیات گونه‌های کم‌نظیر گیاهی و جانوری این جزیره را به خطر خواهد انداخت.

حمایت از فعالان صنایع دستی، تسهیل در حوزه سرمایه‌گذاری گردشگری و حفاظت جدی‌تر از میراث فرهنگی ازجمله اقداماتی است که توجه به آنها در سال جدید اتفاقات خوب سال ۹۷ را تداوم می‌بخشد

صنایع دستی

۲ شهری دیگر جهانی شدند

ثبت آبادە به عنوان شهر جهانی منبت و میبد به نام شهر جهانی زیلو را شاید بتوان مهم‌ترین اتفاقات سال صنایع دستی ایران دانست.

ایران به عنوان اولین کشور جهان از جهت داشتن بیشترین تعداد شهرهای جهانی صنایع دستی، با ثبت این دو شهر بار دیگر ثابت کرد در این حوزه حرف‌های زیادی برای گفتن دارد.

ممنوعیت ورود صنایع دستی خارجی

برای حمایت از صنایع دستی کشور و تبدیل آن به یک صنعت درآمدزا، ۲۰ قلم از انواع تولیدات صنایع دستی، در فهرست کالاهای ممنوع‌الورود قرار گرفتند تا به این ترتیب، کالاهای ارزان قیمت و غالبا بی‌کیفیت خارجی، عرصه را بر تولیدات داخلی تنگ نکند. هرچند برخی مخالفان این طرح، ممنوعیت را عاملی برای باز شدن راه‌های ورود کالای قاچاق به کشور می‌دانند.

خبر خوش بیمه فعالان صنایع دستی

خبر برقراری دوباره بیمه فعالان صنایع دستی، مطالبه چندساله و وعده قدیمی مسؤولان صنایع دستی کشور بالاخره در ماه‌های پایانی سال، از سوی معاونت صنایع دستی سازمان میراث فرهنگی اعلام شد. بر اساس این خبر، همه هنرمندانی که مشخصات‌شان در بانک اطلاعاتی معاونت صنایع دستی ثبت شده مشمول بیمه خواهند شد.

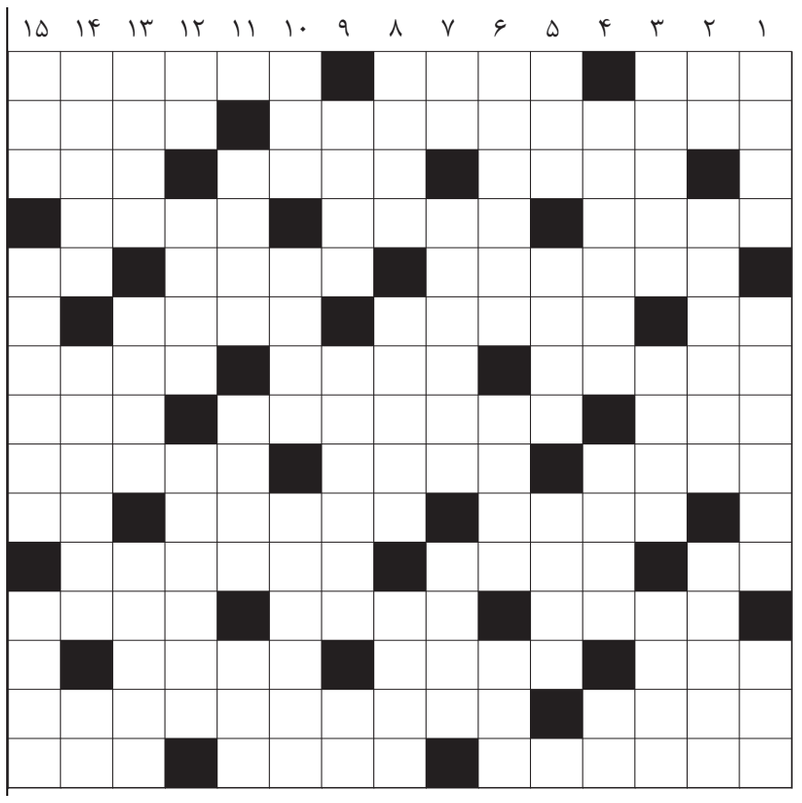
طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۳۵۰

جدول عادی

افقی: ۱) شبانگاه- خودخواهی- شهری در خوزستان ۲) تبریك نوروزی جام‌جم به شما- قوم حضرت موسی(ع) ۳) نام پدر ابراهیم نبی(ع)- هرکه شد... دل در حرم یار بماند- چراغ آسمان ۴) اخترشناسی- مایه دردسر- دست روی چیزی کشیدن ۵) مناسب مردان- رایانه لوحه‌ای- کاشف میکروب سل ۶) نشانه جمع- دستگاه آرد کردن غلات- تخمك ۷) گریزان- مناسب تشریفات- پسر مازندرانی ۸) بهترین نوع اختیار- درخت تناور آفریقایی با میوه‌های خوراکی- ابریشم ناخالص ۹) سرنیزه- شهیدان- پرده‌داری خانه کعبه ۱۰) برتری مقام و موقعیت- بهنجار- ریشه ۱۱) گرداگرد دهان- بی‌حیا- پادشاه مقدونی که تخت جمشید را ویران کرد ۱۲) اذیت‌کننده- پراکندگی- کاغذ فروش ۱۳) از الفبا- نامیده‌شده- اتاق درس ۱۴) مربوط به هجرت- سنت نیکوی ایرانیان در ایام نوروز ۱۵) هوای اطراف کره زمین- کمك- لوس.

عمودی: ۱) از نیازهای اولیه بشر- سفره نوروزی ایرانیان- زیرکی ۲) سال بی‌پایان!- ناوشکن ساخت ایران- پافشاری بیش از حد ۳) نوعی بیماری وبا- سرشماری- آب مناسب استحمام ۴) مشهور- اثرگذاری- سوره سی و ششم ۵) پارچه مشبك- صدمه- نازا ۶) بیماری کم شدن گلبول‌های سرخ- صلح- درخت کنار ۷) تکرار حرف دوم- شعری که در وصف بهار سروده شود- قطعی ۸) خدای هندو- لمس کردن- خوشحالی و سرور ۹) درگذشتن- نوعی طلاق- گشاده ۱۰) دست‌نخورده- لازم- زورگو ۱۱) سرشار- بخش انتهایی پرچم گل- گل ته حوض ۱۲) گمراهی- آتش- آرامش‌بخش ۱۳) بیهوده- نامی دخترانه- شهری در آلمان ۱۴) از تنقلات ترش‌مزه- پایتخت استرالیا- پول ژاپن ۱۵) پسوند مکان- ...توانستن است- بزن بهادر.

جدول ویژه

افقی: ۱) درگذشت- بوته گل- داستانی نوشته جان اشتاین بك ۲) گستردنی نوروز- کمین ۳) واحد پول اتحادیه ارزی اروپا- درازگوش- لقب هریك از پادشاهان اشکانی ۴) قید زمان- حروف اختصاری نیروی انتظامی کشورمان- مستمندان ۵) درختی معطر- استحکام- واحد سیگار ۶) اصل هر چیز- همسالان- خاموش ۷) نوعی پروانه بزرگ- جنگ‌افزار- سوره بیست و ششم قرآن ۸) ظاهرا اولین بار برای موش اختراع شد- پایتخت کامرون- ننر ۹) چشم سوم- سواره- انسان بودن ۱۰) مربوط به ادبیات- خطوط سایه روشن- شهر توت ۱۱) تك برگ چاپ شده- طرحی در قالی‌های ترکمنی- آگاه باش ۱۲) مطابق عرف اداری- زمین کشاورزی بی‌مصرف مانده- دارای تشدید ۱۳) دریاچه خرم‌آباد- اشاره به دور- متانت ۱۴) تپه باستانی آتن- اثری به قلم ایوان تورگنیف ۱۵) حشره‌ای شبیه ملخ- ربه‌النوع- قرقره کاغذ.

عمودی: ۱) لقب حضرت عیسی(ع)- شعله‌ور شدن- درخت کریسمس ۲) طاقچه قدیمی- شست و شوی سرسری- نوعی کامیون ۳) گوشه‌ای ضربی در دستگاه شور- عرض- کشتی ژاپنی ۴) پشتیبان- کلمه پرسشی- عضو رونده ۵) مخفف گوهر- پشت گرم- نوعی دوخت در خیاطی ۶) از ارائه‌های ادبی- شعبه‌ای از نژاد سفید- آغوز ۷) صنم- درختچه‌ای در مناطق گرمسیری- برگزیده ۸) بافنده- دارایی بانکی غیرقابل برداشت- مجموعه شعری سروده فاضل نظری ۹) کاسه گدایی- مشارکت- خاندان ۱۰) ضمیر متکلم وحده- یگانه- پسر خسروپرویز ۱۱) آمرزنده گناهان- کابیله- گنبد ۱۲) تکرار حرفی- پارچه- از آثار جك لندن ۱۳) لقب امپراتوران روم بود- آموزگار- تبهکاران ۱۴) تابناك- رهیافت- چهره ۱۵) حیوان سال ۱۳۹۸- طلب کردن چیزی- برای برآورده شدن حاجت به ضریح می‌بندند.

حل جدول عادی شماره ۵۳۴۹

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	س	ا	ح	ل	خ	ر	چ	ن	ک	ه	ا	■	ق	ا	ب
۲	ا	ل	ی	■	م	ن	ش	و	ر	■	د	ر	و	غ	ی
۳	چ	■	ر	ش	ی	د	ا	■	ا	ر	م	ک	■	ا	چ
۴	م	ن	ت	ه	ا	■	ی	ا	س	ا	■	ی	و	ز	ک
۵	ه	و	■	ر	ز	م	ی	ه	■	ک	ر	ک	ر	ی	ه
۶	■	د	ه	د	ه	ی	■	د	ر	ب	ا	■	ز	ا	ر
۷	ب	ل	و	ا	ن	ش	ا	ن	■	و	ی	ش	ن	ن	و
۸	غ	■	ا	ر	و	ا	ح	■	د	ا	ر	و	گ	■	ی
۹	ل	ا	د	ی	ز	■	ن	ا	ه	ی	■	ن	ا	ن	ا
۱۰	ی	ن	ا	■	ر	ا	ه	ب	■	ن	ک	و	ه	ش	■
۱۱	■	گ	ر	گ	ا	ن	■	ا	ل	ا	م	ه	■	س	ک
۱۲	م	ش	ی	ر	■	ت	ک	د	ی	■	ن	ی	س	ت	ی
۱۳	ر	ت	■	د	ر	ن	ا	■	ن	ب	ا	ت	ی	■	ا
۱۴	ف	ر	ا	ه	م	■	ت	چ	و	ی	■	د	ل	ا	ن
۱۵	ه	ی	س	■	ز	ی	ا	ر	ت	ع	ا	ش	و	ر	ا

حل جدول ویژه شماره ۵۳۴۹

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	م	ا	ه	ی	چ	م	ا	ن	گ	ا	■	ا	ل	غ	■
۲	س	ق	ز	■	ر	و	ی	ا	ل	■	د	ر	ب	ا	ز
۳	و	■	ا	د	ا	م	س	■	خ	د	ی	و	■	ر	و
۴	ا	ب	ر	ن	گ	■	ت	و	ن	ل	■	ز	ی	ن	ه
۵	ک	ر	■	ب	ا	ز	ا	ر	■	ا	ل	ی	ا	ژ	■
۶	■	ا	ب	ر	ه	■	ا	ب	ک	ش	■	ر	ی	م	■
۷	پ	ی	ز	ا	■	ر	ی	م	ن	■	ک	و	د	ت	ا
۸	ا	■	ر	و	ز	ه	ا	■	ب	و	ر	ی	ا	■	د
۹	ت	ن	گ	ن	ا	■	ت	م	ن	ا	■	ا	ن	و	ر
۱۰	ه	ر	م	■	ه	م	ا	س	■	ب	ا	ر	گ	ی	■
۱۱	■	م	ن	ا	د	م	■	م	ا	ل	ز	ی	■	ف	ر
۱۲	ه	ا	ش	م	■	ل	م	■	ز	ا	م	ا	ل	ر	و
۱۳	م	ن	■	و	ق	و	ف	■	م	ا	ن	ل	ی	■	ا
۱۴	ا	د	ا	ر	ی	■	ت	ا	ی	ی	د	■	م	ی	ن
۱۵	م	ی	ر	■	ر	ش	ی	ا	ر	ت	ی	ا	ن	ا	ی

میراث فرهنگی

خانه‌هایی که از تخریب نجات یافتند

در سال ۹۷، خانه سیمین و جلال به عنوان اولین خانه موزه در منطقه یک تهران به پاتوق فرهنگی برای اهالی هنر و ادبیات تبدیل شد؛ خانه‌ای که بارها کابوس شوم تخریب، خواب آرامش را در هم شکست و هربار، مقاومت فعالان میراث فرهنگی مانع از این اتفاق شد. اما در سال گذشته، یک اتفاق خوب دیگر هم افتاد و آن ثبت ملی خانه پدری فروغ فرخزاد بود؛ خانه‌ای دیگر در تهران که برج‌سازان زیادی را به طمع انداخته بود.

اتفاقات موزه‌ای

در روزهای پایانی اردیبهشت ۹۷، نخستین موزه از مجموعه موزه‌های صنعت نفت در آبادان افتتاح شد؛ در این طرح، ساختمان اولین پمپ بنزین ایران، مرمت و سپس به عنوان موزه‌ای با نام موزه بنزین خانه آبادان برای بازدید عموم گشایش یافت تا از نزدیک با تجهیزات مورد استفاده سوخت‌رسانی و گرمایشی، انواع دستگاه‌های پمپ بنزین همراه با تاریخچه استفاده از این دستگاه‌ها در کشور، خودروهای قدیمی سوخت‌رسان، پمپ بنزین و خودروهای قدیمی در حال سوختگیری، فضای شعبه‌های قدیمی نفت، مخازن قدیمی پرچی، مجموعه تانکرهای سوخت‌رسان و اسناد و مستندات تاریخی مربوط به توزیع فرآورده‌های نفتی آشنا شوند.

در ادامه، درست هشت ماه بعد، موزه دوم صنعت نفت هم افتتاح شد. موزه کارآموزان به عنوان دومین موزه از طرح موزه‌های صنعت نفت است که اولین و بزرگ‌ترین موزه صنعتی کشور نیز محسوب می‌شود. آموزشگاه حرفه‌ای آبادان، در واقع نخستین مرکز از مجموعه مراکز آموزش قبل از استخدام در صنعت نفت و محصول قرارداد سال ۱۹۳۳ میان ایران و شرکت نفت پارس و انگلیس است که بر اساس آن شرکت نفت موظف می‌شود آموزش قبل از استخدام راه بیندازد و نیروی انسانی ماهر را از داخل کشور تامین کند. در سالی که گذشت، یک اتفاق خوب موزه‌ای دیگر هم افتاد و آن هم ثبت موزه تاریخ پزشکی بوشهر در شورای بین‌المللی موزه‌ها بود.

محوری که جهانی شد

ثبت جهانی محور ساسانی یکی دیگر از اتفاقات خوش سال پیش بود. این محور که کاخ ساسان در سروستان، مجموعه فیروزآباد شامل شهرگور، بنای موسوم به آتشکده و کاخ اردشیر و مجموعه آثار دوره ساسانی بیشاپور کازرون شامل شهر تاریخی بیشابور، نقوش برجسته تنگ چوگان و غار شاپور را دربرمی‌گیرد، پس از بررسی توسط کارشناسان بین‌المللی، برای ثبت در یونسکو مورد تایید قرار گرفت. استان فارس به دلیل وجود تخت جمشید که یکی از مهم‌ترین یادگارهای تمدن باستانی است، همواره مورد توجه گردشگران خارجی بوده و ثبت این محور به رونق هرچه بیشتر گردشگری این استان کمک خواهد کرد.

بازگشت سرباز هخامنشی به کشور

سردیس سرباز هخامنشی ۹۰ سال پیش کشف شد و ۸۰ سال قبل هم به سرقت رفت و سر از کانادا درآورد. این کشور آخرین مقصد سرباز امپراتوری فارس نبود. نقش برجسته ایرانی یک بار دیگر هم از موزه هنرهای زیبای شهر مونترال به سرقت رفت و بالاخره در میان آثار یک مجموعه‌دار در «ادمونتون» دیده شد. اما در نهایت، پس از پیگیری‌های حقوقی بسیار، سازمان میراث فرهنگی موفق به بازپس‌گیری این سردیس و بازگرداندن آن از آمریکا به ایران شد.

«ایران مهد تمدن» اسکار گرفت

سال ۹۷ با یک خبر خوش موزه‌ای به پایان رسید؛ نمایشگاه ایران مهد تمدن، در موزه درنتس شهر آسن هلند، موفق به کسب جایزه نخست موزه‌های برتر جهان در نیویورک شد.

یکی از مهم‌ترین جوایز جهانی موزه‌ها با موضوع فرهنگ و تمدن موزه‌ای کشورهای دنیا در نیویورک، با عنوان جایزه بین‌المللی هنرهای زیبا، آثار موزه‌ای نمایشگاه ایران مهد تمدن را که در هلند برگزار شده بود، حائز رتبه نخست جهان دانست. اهمیت جایزه بین‌المللی هنرهای زیبا برای نمایشگاه‌های موقت بین‌المللی، آن‌قدر ویژه است که این جایزه را اسکار جوایز موزه‌ای دنیا می‌نامند. اعطای این جایزه به نمایشگاه ایران مهد تمدن در هلند، در رقابت با ۹۴ موزه جهان صورت پذیرفت.

